

Проте інформацію у поз. 43а та 44а таблиці згаданого додатку [2] записано некоректно.

Відомо, що «ведення позабалансових рахунків здійснюється за простою системою (без застосування методу подвійного запису)» [1, розд. І]. Тобто господарські операції відображаються на позабалансовому рахунку без кореспонденції його з іншими рахунками.

Враховуючи те, що схеми балансового та позабалансового рахунків однакові, поз. 43а та 44а додатку до Методичних рекомендацій № 561 [2] викласти в такій редакції (табл. 2).

Таблиця 2

Запропонована редакція поз. 43а та 44а додатку до Методичних рекомендацій № 561

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
7. Облік основних засобів в оренді			
43	Отримані основні (транспортні) засоби в оренду: а) операційну	01 «Орендовані необоротні активи»	
43 ¹	Повернено з операційної оренди основні (транспортні) засоби орендодавцю		01 «Орендовані необоротні активи»
43 ²	Перенесено заборгованість перед орендодавцем за отримані в операційну оренду необоротні активи на баланс		01 «Орендовані необоротні активи»
44	Передано основні (транспортні) засоби в операційну оренду		01 «Орендовані необоротні активи»
44 ¹	Отримано орендодавцем від орендаря основні (транспортні) засоби, які знаходилися в операційній оренді	01 «Орендовані необоротні активи»	

Таким чином, як бачимо з табл. 2., шляхом простого (без застосування подвійного) запису операцій одержання майна від орендодавця орендар відображає за дебетом рахунка 01 «Орендовані необоротні активи»; при поверненні орендодавцю об'єкта оренди списує його з позабалансового обліку, для чого робить запис за кредитом рахунка 01. У той же самий час орендодавець на цьому рахунку фіксує такі факти: за дебетом – знаходження належного йому основного засобу в операційній оренді, за кредитом – повернення його з неї.

Список використаних джерел: 1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>. **2.** Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів : Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 № 561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text>.

УДК 657

М. М. Білоус, магістр

Науковий керівник: **О. С. Сакун**, д-р екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДОХОДІВ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Ключові слова: дохід, бюджет, бюджетні установи, загальний фонд, спеціальний фонд.

Під бухгалтерським обліком доходів і витрат бюджетної установи розуміється впорядкована система збору, реєстрації та узагальнення інформації у грошовому вираженні про майно, зобов'язання установи та їх рух шляхом суцільного, безперервного й документального обліку всіх господарських операцій [2]. Зважаючи на специфіку власне бюджетних установ, існують особливості обліку окремих елементів, у тому числі доходів.

В економічній літературі й досі немає єдиної думки щодо трактування сутності доходу бюджетних установ. Вітчизняні автори поняття «доходи бюджетних установ» ототожнюють з надходженнями фінансування з держаних бюджетів (табл.).

Дефініційне наповнення поняття «доходи бюджетних установ» за різними джерелами

№ з/п	Автор	Визначення
1	Левицька С. О.	Доходи бюджетної установи - отримані з державного та місцевого бюджетів та генеровані бюджетними організаціями асигнування.
2	Лемішовський В. І.	Діяльність бюджетних установ фінансується за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, які надаються їм безповоротно.
3	Свірко С. В.	Доходи бюджетних установ - це надходження грошових коштів, отримуваних установами за рахунок державних коштів, для виконання кошторису доходів і видатків.

Джерело: складено авторкою на основі [1; 3; 5].

У вітчизняній обліковій практиці визнання доходів передбачає, що фінансування з бюджету визнається доходом у періоді отримання.

У подальшому після введення в дію національних стандартів при визнанні доходів передбачається, що фінансування з бюджету визнається доходом у періоді отримання, тобто дохід визнається як валове надходження економічних вигід протягом звітного періоду, за умови якщо чисті активи або власний капітал зростають у результаті цього надходження [4].

Залежно від джерел надходження доходи бюджетних установ поділяються на доходи загального та спеціального фондів (рис. 1).

Рис. 1. Класифікація доходів бюджетних установ

Джерело: побудовано авторкою на основі [2].

Особливим є те що, бюджетні установи не мають власних оборотних коштів і покривають витрати (видатки) за рахунок бюджетних асигнувань (доходів загального фонду) та надходження позабюджетних коштів (доходів спеціального фонду).

Доходи загального фонду також поділяються на: доходи, допомогу з загального фонду державного бюджету та з місцевих бюджетів. До доходів спеціального фонду відносяться власні надходження бюджетної установи, які виконують функцію бюджетних асигнувань [1].

Головними завданнями обліку доходів бюджетних установ є: контроль за повним і своєчасним надходженням та оприбуткуванням коштів, забезпечення всіх рівнів управління інформацією про рух коштів, своєчасне складання і подання звітності про надходження коштів.

Отже, специфіка діяльності бюджетних установ висуває особливі вимоги до формування інформації, необхідної для облікових та контрольних цілей. Питання набувають особливої актуальності з огляду на поширення ринкових відносин у бюджетну сферу України та реформування вітчизняної облікової системи.

Список використаних джерел: 1. Бюджетні установи: бухгалтерський облік, національні стандарти, оподаткування та звітність : [навч. посіб.] / за ред. В. І. Лемішовського. Львів : Видавництво «Растр-7», 2016. 1024 с. 2. Джога Р. Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : навчальний

посібник. Київ : КНЕУ, 2001. 250 с. 3. Левицька С. О. Фінансові результати господарської діяльності як об'єкти бухгалтерського обліку та менеджменту. *Бухгалтерський облік і аудит* : наук.-практ. журн. 2015. № 12. С. 2-9. 4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629. 5. Свірко С. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія і організація. Київ : КНЕУ, 2006. 243 с.

УДК 657.1

В. О. Войтенко, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: **Т. В. Клименко**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНИХ І НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ

Ключові слова: облік, запаси, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, національні стандарти бухгалтерського обліку.

Українська економіка в останні роки зазнала кардинальних змін у напрямі адаптації вітчизняного законодавства, що регулює функціонування її суб'єктів, до міжнародних стандартів. Багато українських підприємств вийшли на світовий ринок і, відповідно, працюють за правилами, які він вимагає.

Хоча Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(с)БО) розроблено на основі міжнародних стандартів, вони мають суттєві відмінності, які впливають на розкриття інформації користувачам. Особливо це питання актуально для підприємств, які ведуть облік за вимогами Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО).

Питанням вирішення проблем організації обліку запасів присвячені наукові праці багатьох вітчизняних учених, серед яких відмітимо: Т. Кондрашову, Ф. Бутинця, М. Ляшенко, І. Жолнера та ін. Проте, попри велику кількість наукових розробок, все ж залишаються неопрацьовані питання обліку запасів з урахуванням МСБО.

Враховуючи те, що НП(с)БО розроблялись на основі міжнародних стандартів, то між цими нормативними актами є низка спільних положень щодо обліку запасів, але є й відмінності.

Важливою передумовою обліку запасів є порядок їх визнання. Згідно МСБО 2 «Запаси» запаси – це активи, які:

- а) утримуються для продажу в звичайному ході бізнесу;
- б) перебувають у процесі виробництва для такого продажу;
- в) існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі при поданні послуг [1].

Відповідно до п. 5 П(с)БО 9 «Запаси» запаси визнаються активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена [2].

Крім того, відрізняється й склад запасів. Згідно П(с)БО 9 до запасів належать: сировина, основні та допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші виробничі запаси; незавершене виробництво; товари; готова продукція; малоцінні та швидкозношувані предмети; поточні біологічні активи, якщо вони оцінюються відповідно до П(с)БО 9; продукція сільського і лісового господарства після її первісного визнання [2].

Відмінністю в класифікації є те, що в МСБО 2 малоцінні та швидкозношувані предмети не виділяють в окремий різновид запасів і спеціальних правил обліку немає.

Більш детальну характеристику основних положень П(с)БО 9 та МСБО 2 наведено в таблиці.